בְּרָכוֹת פֶּרֶק ו' מִשְׁנָה א'

This פרק deals with ברכות on food. Saying a ברכה before eating or drinking is a חיוב מדרבנן. The סברא is simple: before we enjoy something, it makes sense to thank ה' for creating it (ברכות ל"ה ע"א).

1 בֵּיצַד מְבָרְכִין עַל הַפֵּרוֹת. עַל פֵּרוֹת הָאִילָן אוֹמֵר, בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, חוּץ מִן הַיַּיִן, שֶׁעַל הַיַּיִן אוֹמֵר בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן.

On fruit that grows on a tree, we say בורא פרי העץ. Wine comes from grapes, but since it's important it gets its own ברכה: בורא פרי הגפן. Wine can satisfy hunger like bread, and it also brings joy (ברכות ל"ה ע"ב).

2 וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ אוֹמֵר בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה, חוּץ מִן הַפַּת, שֶׁעַל הַפַּת הוּא אוֹמֵר הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

On produce that grows from the ground, we say בורא פרי האדמה. Bread comes from grain, but like wine, since it's important and חשוב it gets its own ברכה: המוציא לחם מן הארץ. Bread is important because it's a basic food that fills us up and is the main part of a meal.

3 וְעַל הַיְרָקוֹת אוֹמֵר בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בּוֹרֵא מִינֵי דְשָׁאִים:

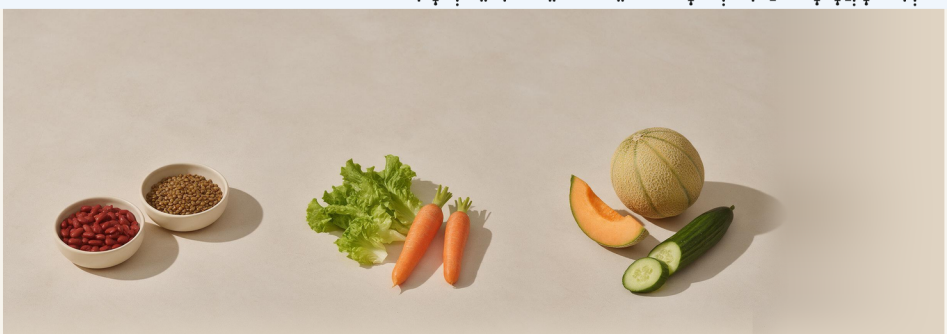

On פירות הארץ like melons and cucumbers, we eat the fruit of the plant. The תנא קמא and רבי יהודה both agree that we say בורא פרי האדמה. On ירקות, where we eat the plant itself, like lettuce leaves or carrot roots? The תנא קמא holds we say בורא פרי האדמה. רבי יהודה says on ירקות we say בורא מיני דשאים.

We do not make a separate ברכה for every "type" of fruit that grows from the ground.

The same מחלוקת applies to זרעים, where we eat the seeds themselves, like beans or lentils. The תנא קמא says we say בורא פרי האדמה. רבי יהודה says we say בורא מיני זרעים (ברכות ל"ז ע"א).

The הלכה follows the תנא קמא for both ירקות and זרעים.

רַבֵּינוּ עוֹבַדְיָה מִבַּרְטְנוּרָא

כֵּיצַד מְבָרְכִין. חוּץ מִן הַיַּיִן. שֶׁמִּתּוֹךְ חֲשִׁיבוּתוֹ קָבְעוּ לוֹ בְּרָכָה לְעַצְמוֹ. וְכֵן הַפַּת: **בּוֹרֵא מִינֵי דְשָׁאִים.** לְפִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָלַל פְּרִי הָאֲדָמָה דֶּשֶׁא, וּזְרָעִים כְּגוֹן קִטְנִיּוֹת, וְרַבִּי יְהוּדָה בָּעֵי הֵכֵּר בְּרָכָה לְכָל מִין וָמִין.

וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה. וְהָא דְתָנַן עַל הַיְרָקוֹת אוֹמֵר בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה, הַנֵּי מִילֵי יְרָקוֹת שֶׁדַּרְכָּן לְאָכְלָן חַיִּין וַאֲכָלָן חַיִּין אוֹ שֶׁדַּרְכָּן לְאָכְלָן מְבֻשָּׁלִים וַאֲכָלָן מְבֻשָּׁלִים, אֲבָל אוֹתָן שֶׁדַּרְכָּן לְאָכְלָן חַיִּין וַאֲכָלָן מְבֻשָּׁלִים אוֹ שֶׁדַּרְכָּן לְאָכְלָן מְבֻשָּׁלִים וַאֲכָלָן חַיִּין אֵינוֹ מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן אֶלָּא שֶׁהַכֹּל. וְיָרָקוֹת שֶׁאוֹכְלִין אוֹתָם בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִים מְבָרְכִין עֲלֵיהֶן בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה, בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִים: